

naše vezi

SEPTEMBER 2007 INTERNA IZDAJA, št. 32

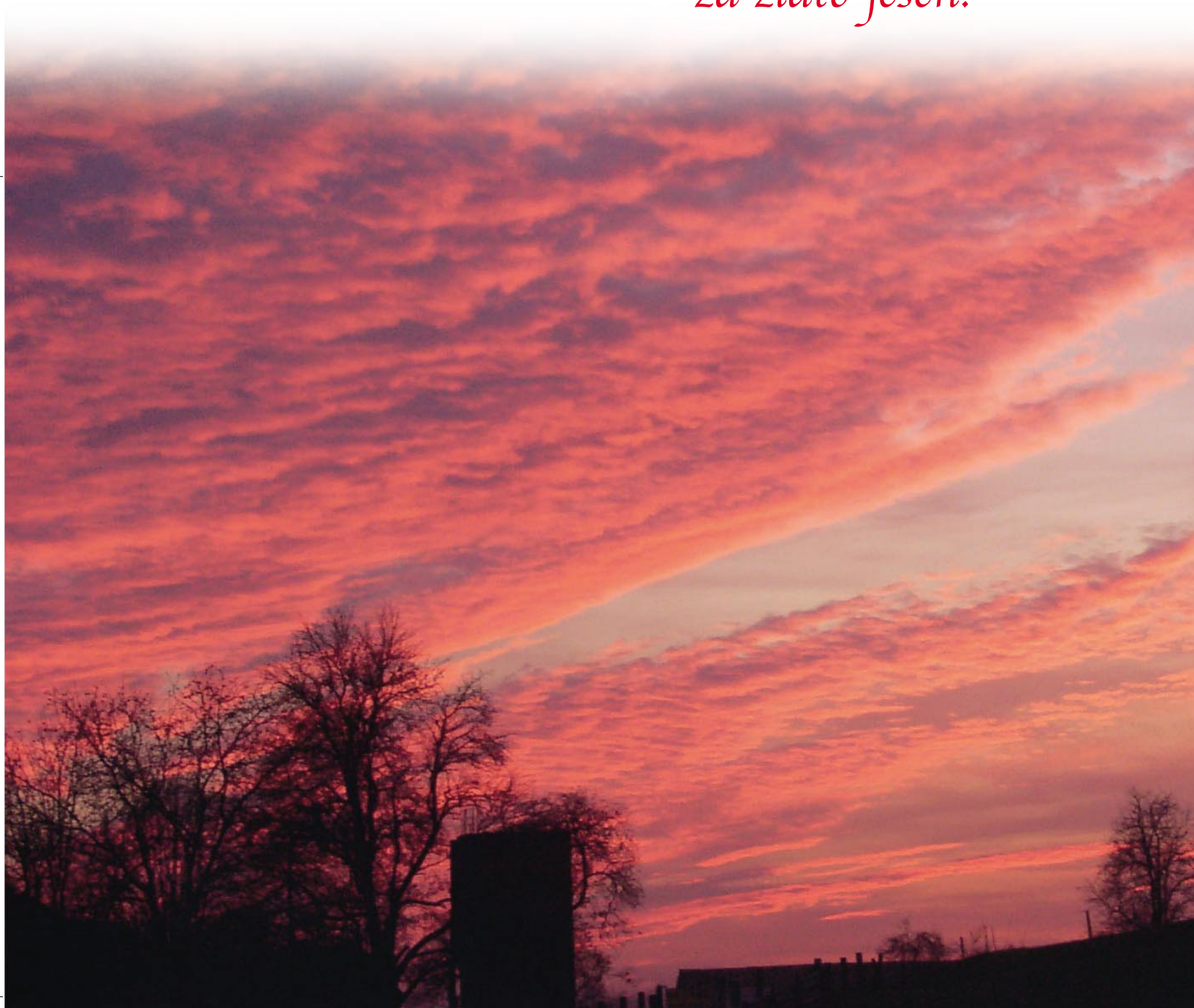
UREDNIŠTVO ZDVIS, Hacquetova 4, 1000 Ljubljana

Poštnina plačana pri pošti 1102

**ZVEZA DRUŠTEV
CIVILNIH
INVALIDOV VOJN
SLOVENIJE**

*Sprehod po toplém soncu,
kuhan kostanj v loncu,
to je refren,
za zlato jesen!*

naše vezi

VSEBINA 32. ŠTEVILKE

aktualno

- 3 Aktivnosti društev: oktober - december
- 4 Posebni socialni programi: Pomoč invalidom
- 6 Delo ZDCIVS
- 7 Praznovanje dneva CIV
- 8 Zbiramo milijon podpisov
- 9 Delovno srečanje srbskih in slovenskih V
- 6 Ustanovitev Združenja vojni invalidov 91
- 6 Strunjansko zdravilišče

kaj dela vaše društvo

- 10 Društvo vojni invalidov Ptuj
- 12 Društvo civilnih invalidov vojn Gorenjske

iz naših društev

- 16 Spomin na partizansko zdravstvo živi dalje
- 16 Civilni invalidi na radiu Ptuj
- 16 Pomurci v Beli krajini
- 16 Korošci pri spomeniku borcem na Pohorju

v premislek

- 16 Zagnanost, volja in znanje...

šport

- 18 Program športne rekreacije CIVS
- 16 Strelsko tekmovanje

IZDAJATELJA:

**Zveza društev vojni invalidov Slovenije
in Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije**

UREDNIŠTVO:

**ZDVI SLOVENIJE, Hacquetova 4,
1000 Ljubljana, tel.: 01 300 69 60**

GLAVNA UREDNICA:

Aleksandra Kerin-Kovač

ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA:

**Jože Romšak, Vladimir Pegan,
Ivanka Strnad, Zdravko Zore**

TISK: ITAGRAF d.o.o. Ljubljana

*Fotografija na naslovnici: Aleksandra K-Kovač
Besedilo: Aleksandra K-Kovač*

Drage bralke in bralci!

Poletje se spet preveša v jesen, zato smo vam pripravili novo številko Naših vezi in jo napolnili z informacijami in zgodbami, ki odsevajo vašo aktivnost čez poletje.

Po prispevkih iz društev sodeč ste lepo vreme in tople dneve dobro izkoristili za izlete po Sloveniji. Prekmurci so obiskali Belo krajino, Primorci so imeli piknik na Mašunu, le Korošci so imeli smolo z vremenom in jih je na potepu po Pohorju ulovil dež. Kljub temu so se imeli lepo, kar lahko razberete iz njihovega prispevka.

Tudi letos je Klub prijateljev Franje in Pavle organiziral spominsko slovesnost na Hudem polju, kjer so se zbrani spomnili, da je bilo partizansko zdravstvo veličastno poglavje v zgodovini boja majhnega slovenskega naroda za obstoj in svobodo. Franja in Pavla sta bili najpomembnejši partizanski bolnišnici na Primorskem. Franjo so zgradili v soteski Pasice pri Cerknem, med 15 zgradbami pa je bila tudi elektrarna. V njej se je zdravilo 978 ranjencev. Pavla je stala v Trnovskem gozdu. Imela je številne postojanke, med njimi eno pod Hudim poljem. Delovali sta dve okrevališči, nad Čekovnikom pa so postavili Dom invalidov, v katerem se je odvijalo družabno in kulturno življenje. V Pavli se je zdravilo 931 ranjencev in bolnikov, v okrevališčih pa jih je skupaj bivalo 758. Med vojno je padlo 45 zdravnikov in 54 študentov medicine. Spominu nanje in ostalo osebje, ki je požrtvovalno skrbelo za ranjene in bolne, se vsako leto poklonijo na Hudem polju.

Svoj dan pa so imeli tudi civilni invalidi, ki praznujejo 26. junija. Ta dan so izbrali kot opomin, saj so takrat padle prve civilne žrtve osamosvojitvene vojne za Slovenijo. Civilni invalidi so spomnili, da med vojno ne umirajo le vojaki, ampak so med žrtvami tudi civilni prebivalci, predvsem otroci, ki jih invalidnost zaznamuje za vse življenje.

Oba dogodka sta pomemben poziv proti vojnem, terorizmu in nasilju, ki povzročajo trpljenje, invalidnost in smrt vojakov, zdravnikov, bolničarjev, materami, sinovi, mladino, otroci....

Vojna ne prizanaša nikomur in tega ne smemo pozabiti.

Aleksandra K. Kovač
urednica

NAPOVED AKTIVNOSTI DRUŠTEV (oktober - december)

DVI SLOVENSKE ISTRE KOPER

1. Statutarno kadrovsko področje:
 - uskladitev pravnih aktov po novem zakonu o društvih,
 - priprava predlogov za priznanja in nagrade aktivnim članom društva,
 - dokončna rešitev in naročilo prapora in ostalih znakov društva.
2. Socialno kadrovska vprašanja (3 seje):
 - vsestransko pomagati invalidom, posebna skrb gre socialno najbolj ogroženim članom,
 - tekoče obravnavati vloge za finančno pomoč in pomoč pri zdraviliškem zdravljenju,
 - aktivno sodelovanje s centrom "Mali princ",
 - skrbeti, da se socialni programi pošteno in redno izvajajo.
3. Šport, rekreacija in druženje:
 - 4. november: Slovesnost v spomin na padle borce v Kučibregu.
4. Informativna dejavnost in sodelovanje:
 - sodelovanje s članki in prispevki v glasilu "Naše vezi",
 - priprava gradiva za izdajo 3. številke Glasila Društva vojnih invalidov Slovenske Istre,
 - nadaljevanje že utečenega in uspešnega sodelovanja z zamejstvom in nudenje prepotrebne pomoči,
 - več časa posvetiti in tudi izboljšati sodelovanje z ostalimi organizacijami in društvi, ki se srečujejo s podobnimi problemi.

Predsednik: Janez Gorišek

DVI PTUJ

- 11. oktober: Izlet, na katerem si bomo ogledali Rogaško, Olimje in Kumrovec.
- Sestali se bomo tudi z jubilarji in starejšimi člani ter jim pripravili majhna darila.

Predsednik: Boris Fras

DCIV PRIMORSKE

- Organizirali bomo, že dogovorjeno, srečanje s člani Društva civilnih žrtev vojne iz Goriške Pokrajine (A.N.V.C.G. - Associazione Nazionale Vitime di Guerra, Sezione Provinciale di Gorizia), predvidoma v začetku oktobra.

- Oktobra bo seja upravnega odbora.
- Decembra bomo izvedli skupščino, na kateri bomo obravnavali in sprejemali načrt dela za leto 2008 in dopolnitve statuta društva.
- Novembra bo zbor/srečanje članov društva, na katerem bomo govorili o načrtu dela za leto 2008 in dopolnitvah statuta. Del srečanje bo namenjen tudi razvedrilu.
- V vseh preostalih mesecih bo socialno-zdravstvena komisija nadaljevala delo po sprejetem programu in obiskovala člane na domu, v domovih za ostarele in v bolnišnicah.
- Člani društva bodo sodelovali tudi na športno-rekreativnih srečanjih naše zveze in drugih meddruštvenih srečanjih na lokalni ravni.

Predsednik: Ciril Habe

DCIV GORENJSKE

- Izvedba srečanja članov - tradicionalni vsakoletni piknik - tokrat "Pri Mejaču" na Korenskem sedlu
- Testiranje oz. krvna slika članov (RK Kranj)
- Potopisno predavanje
- Ekskurzija članov in ogled nekaterih kulturnih - 2 redni seji UO društva
- Državno prvenstvo v šahu na Okroglem - nosilec naše društvo
- tekoče zadeve
- priprava na redno prednovoletno srečanje članov

Predsednik: Alojz Krajnc

Če natančno premislimo, smo vsi goli v svojih oblekah.

Hudtwalker

Pokopališče je edina zemlja, v kateri vlada enakopravnost.

Ante Dukič

Kjer ni enakosti, tudi kreposti ni. Kdor ne zna ljubiti, ta tudi iskrene resnice ne zna povedati.

Tommaso

Slabo pri enakosti je to, da se želimo izenačiti samo s tistimi, ki so nad nami.

Henry Becque

POSEBNI SOCIALNI PROGRAMI: PROGRAM POSEBNA POMOČ S TEHNIČNIMI PRIPOMOČKI, OBNOVA BIVALNIH PROSTOROV IN POMOČ VOJNIM INVALIDOM V TEŽKIH SOCIALNIH IN ZDRAVSTVENIH TEŽAVAH

Med posebnimi socialnimi programi, ki se izvajajo v društvih vojnih invalidov z namenom pomagati vojnim invalidom v premagovanju življenjskih težav, ki jih povzroča invalidnost, pri mnogih pa tudi starost in načeto zdravje, je tudi program:

Posebna pomoč s tehničnimi pripomočki, obnova bivalnih prostorov in pomoč vojnim invalidom v težkih socialnih in zdravstvenih težavah.

Ta program spada v prvo skupino posebnih socialnih programov za invalide, ki jih sofinancira Fundacija FIHO, lahko pa se za izvedbo programa uporabijo tudi denarna sredstva iz drugih javnih virov in lastna sredstva društev vojnih invalidov. Vsebina programa oziroma storitve, ki se v okviru tega programa izvajajo, je razvidna iz naziva programa.

Gre za tri različne oblike pomoči:

- pomoč s tehničnimi pripomočki,
- obnova (adaptacija) bivalnih prostorov,
- enkratna (ali tudi večkratna) denarna ali materialna pomoč tistim, ki so zapadli v težke socialne ali zdravstvene težave.

Znano je, da je temeljno skrb za vojne invalide in družinske člane padlih v vojnah ter umrlih vojnih invalidov, ki so upravičeni do varstva po Zakonu o vojnih invalidih, prevzela država. Status, varstvo in posebne pravice so urejeni z Zakonom o vojnih invalidih, Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in s podzakonskimi predpisi za izvedbo teh zakonov. Nekatere pravice pa vojnim invalidom in družinskim upravičencem zagotavljajo tudi drugi zakoni in predpisi s področja varstva invalidov in socialnega varstva.

Poslanstvo društev vojnih invalidov je izvajanje dopolnilne skrbi za vojne invalide in druge člane. Z namenom, da jim po svojih močeh pomagajo pri premagovanju težav, ki jih kot invalidi imajo, se izvaja tudi omenjeni program. Pri načrtovanju tega programa oziroma storitev, ki se v okviru programa izvajajo, je potrebno ugotoviti in upoštevati, kaj vojnim invalidom zagotavlja država in kako oziroma v kakšni obliki jim lahko pomaga društvo. FIHO

program sofinancira znotraj obsega pravic, ki jih na področju invalidskega zdravstvenega in socialnega varstva zagotavlja država.

Dejstvo je, da so vojni invalidi, ki zaradi poškodb ali amputacije udov potrebujejo medicinsko tehnične pripomočke, do takih pripomočkov upravičeni. Stroške za nabavo oziroma vzdrževanje pripomočkov krije v celoti ali delno (v določenem odstotku) država iz proračuna ali zdravstvena zavarovalnica (obvezno zdravstveno zavarovanje).

Iz državnega proračuna se sofinancirajo tudi stroški prilagoditve stanovanja oziroma bivalnih prostorov in prilagoditev delovnega mesta invalida. Pravica vojnega invalida do take pomoči je zapisana v Zakonu o vojnih invalidih.

Država je razmeroma dobro poskrbela tudi za socialno varnost vojnih invalidov in družinskih članov. Zakon o vojnih invalidih določa, da so vojni invalidi, skladno s pogoji, ki jih določa zakon, upravičeni do invalidskega dodatka, uživalci družinske invalidnine pa do družinskega dodatka. Osebe brez prihodkov so upravičene do stalne socialne pomoči, če izpolnjuje pogoje, ki jih določa Zakon o socialnem varstvu.

Zagotovljene pravice oziroma upravičenost do prejemkov po različnih zakonih pa še ne pomenijo, da vsi vojni invalidi živijo v izobilju. Daleč od tega. Ankete so pokazale, da so med vojnimi invalidi in družinskimi upravičenci, če upoštevamo vse osebne prejemke, prejemke družinskih članov v skupnem gospodinjstvu in število vzdrževanih družinskih članov, velike razlike.

Poleg tega je v mnogih primerih upravičenec in uporabnik medicinskih tehničnih pripomočkov dolžan sam prispevati del vrednosti pripomočka pri nabavi, kasneje pa mora prispevati tudi k stroškom za vzdrževanje in zamenjavo dotrajanih delov. Ta obveznost pogosto močno obremeni družinski proračun vojnega invalida.

Stroški za adaptacijo stanovanja za gibalno ovirane vojne invalide, zlasti tiste na invalid-

skem vozičku, so praviloma višji od odstotka sofinanciranja, ki ga prispeva država iz proračuna, poleg tega pa presegajo lastne zmožnosti invalida. V podobni zagatni situaciji se lahko znajde vojni invalid, ki živi v neprimernih bivalnih prostorih.

V ZDVIS nimamo verodostojnih podatkov o socialnem oziroma ekonomskem položaju vojnih invalidov in drugih upravičencev po zakonu o vojnih invalidih. Iz podatkov, ki smo jih zbrali z raziskavo socialnega položaja vojnih invalidov in družinskih članov pa je razvidno, da je približno 20 odstotkov vojnih invalidov in 25 odstotkov družinskih upravičencev zaprosilo za eno od oblik socialne pomoči.

Iz navedenega lahko ugotovimo, da je posebni socialni program Pomoč s tehničnimi pripomočki, obnova bivalnih prostorov in posebna pomoč vojnim invalidom, ki imajo hude socialne in zdravstvene težave, aktualen in opravičljiv tudi v društvih vojnih invalidov, zato bomo ta program (poleg ostalih programov) izvajali tudi v naslednjih letih.

Program, ki ga obravnavamo je zahteven. Pri načrtovanju je potrebno natančno opredeliti potrebe vojnih invalidov in družinskih upravičencev, ki se vključujejo v ta program, po posameznih vsebinah kar pa ni in ne bo lahko delo.

Upoštevati je namreč potrebno dejanski ekonomski položaj vojnega invalida oziroma družinskega upravičenca in oceniti kaj zmore sam in koliko naj prispeva društvo.

Društva vojnih invalidov so dolžna upoštevati načelo socialne pravičnosti in merila ter pogoje za porabo (uporabo) javnih in lastnih sredstev.

Za ta program je bilo leta 2006 v vseh društvih vojnih invalidov načrtovanih 8.900.000 SIT, porabljenih pa 8.426.000 SIT javnih sredstev ali 94,68 odstotkov.

Za leto 2007 je načrtovanih 7.622.874 SIT oziroma 31.809,69 €, kar je nekaj manj kot 14 odstotkov sredstev za vse posebne socialne programe, ki se izvajajo na lokalni ravni.

Ivan Pivk

DELO ZVEZE DRUŠTEV CIVILNIH INVALIDOV VOJN SLOVENIJE

Delo Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije je v pomladnem in poletnem času potekalo nemoteno in v skladu s sprejetim programom dela za leto 2007.

Navajamo nekaj glavnih poudarkov:

- Zveza je se je v tem času aktivno vključevala v pripravo predloga zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za primer dolgotrajne oskrbe. Zavzemamo se, da pravica do dodatka za pomoč in postrežbo za vojne invalide ostane v obsegu in na način kot velja sedaj – po Zakonu o vojnih invalidih.
- Konec junija smo izvedli redno letno Skupščino ZDCIVS. Sprejeli smo nove smernice dela za leto 2008, obravnavali in sprejeli smo spremembe in dopolnitve Statuta Zveze, saj ga je bilo potrebno uskladiti z novim Zakonom o društvih, poleg tega pa je skupščina sprejela tudi spremembe in dopolnitve Poslovnika o delu organov Zveze. Sprejet je bil sklep o imenovanju Zdravka Zoreta, predsednika DCIVS Ljubljana, za novega člana UO ZDCIVS.
- V pomladnem času je zveza organizirala krajši delavnici za civilne invalide vojn in sicer v Mariboru in Novem mestu. Člani so se delavnic udeležili v lepem številu in na njih tudi aktivno sodelovali. Tema delavnic, ki jih je vodila Nataša Kogoj, je bila »Kako komuniciramo sami s seboj«.
- V času me 20. in 22. junijem je na povabilo zveze Slovenijo obiskala delegacija Zveze civilnih invalidov vojn Makedonije. Gre za tradicionalno izmenjavo delegacij z namenom ohranjanja stikov, izmenjave informacij o tekoči problematiki CIV v obeh državah in nudenju morebitne medsebojne pomoči pri ureničenju zahtev pri urejanju varstva CIV.
- V tem času je v okviru NSIOS-a potekala tudi akcija zbiranja podpisov za ohranjanje in razvoj pravic slovenskih invalidov. Hkrati pa je v okviru Evropskega invalidskega foruma – EDF potekalo zbiranje milijona podpisov za zavzemanje boljših pravic invalidov v EU. Tudi ZDCIVS se je preko svojih društev aktivno vključila v to akcijo.

Nataša Kogoj

PRAZNOVANJE DNEVA CIVILNIH INVALIDOV VOJN SLOVENIJE

Tako kot že vsa leta od osamosvojitve Slovenije dalje, smo tudi letos praznovali Dan civilnih invalidov vojn Slovenije, za katerega so si civilni invalidi vojn izbrali datum 26. junij, ko je osamosvojitvena vojna leta 1991 terjala prve žrtve med civilnim prebivalstvom.

Proslava, ki se je je udeležilo preko 80 civilnih invalidov vojn iz vseh društev, je bila letos 22. junija, v programu slovesnosti, ki ga je pripravila in vodila Nataša Kogoj, pa so sodelovali člani društev. S poezijo so se predstavili civilni invalidi pesniki:

Slovesnosti ob dnevu civilnih invalidov vojn so se udeležili tudi številni gostje iz drugih invalidskih organizacij.

Za kulturni program so poskrbeli kar civilni invalidi glasbeniki in pesniki.

Jelka Vuk Novaković in Alojz Zaletelj iz ljubljanskega društva, Franc Vuk iz mariborskega društva in Jure Murn iz novomeškega društva. Za glasbeni del sta poskrbela civilna invalida glasbenika Silva Kosec iz ljubljanskega društva in Dezider Cener iz mariborskega društva. Prisotne je v imenu ministric za delo, družino in socialne zadeve pozdravil državni sekretar Marko Štrous, našemu vabilu pa so se prijazno odzvali tudi predsednik Sveta vlade za invalide Janez Vivod, predsednik NSIOS-a Boris Šušteršič ter predstavniki nekaterih drugih nacionalnih invalidskih organizacij. Že nekaj let pa so gostje naše proslave tudi predstavniki civilnih invalidov vojn iz Makedonije.

Nataša Kogoj

Vsi ljudje se rode enaki, le redki pa so tisti, ki jim uspe premagati to pomanjkljivost.

Lord Mancroft

Talent prepričuje, genij premika.

Lytton

Genij kaže pot, talent hodi po njej.

Ebner-Eschenbach

Genialni ljudje imajo najkrajše biografije. Njihovi rojaki ne morejo o njih povedati ničesar.

Emerson

Genialnega človeka je redko kdaj uničil kdo drug, če se ni sam.

Samuel Johnson

Seme, ki ga sejejo geniji, počasi kali.

Mommsen

Samo veliki ljudje imajo velike napake.

Rochefoucauld

Ne želite, da bi bili povzdignjeni, preden niste veliki.

Beaumelle

Če nimaš lastnega sija, te sij drugih ne bo osvetlil.

Boetij

Kjer neha govorica, se začenja glasba.

Hoffmann

Glasba je posrednica med duhovnim in stvarnim življenjem.

Arnim

Glasba je hrana ljubezni.

Shakespeare

Glasba je višje razodetje kot vsa modrost in filozofija.

Beethoven

DRUŠTVO CIVILNIH INVALIDOV VOJN GORENJSKE

Društvo civilnih invalidov vojn Gorenjske je bilo ustanovljeno leta 1971, prvi predsednik društva pa je bil Ciril Drinovec. V začetku je društvo delovalo v najetih prostorih, v letu 2001 pa je od MO Kranj odkupilo prostore, tako da sedaj deluje v prijetnih, lastnih, na kar je društvo še posebej ponosno. Naši prostori so na Župančičevi ulici 4, v Kranju, v bližini centra mesta, dosegljivi pa smo na telefon 04 23 58 960.

Društvo je samostojna pravna oseba, ki danes združuje 107 članov iz vseh 17 gorenjskih občin. Že drugi mandat ga uspešno vodi predsednik Alojz Krajnc, ki predstavlja in zastopa društvo, za krajši čas pa je na društvu zaposlena tajnica Vida Doles. Računovodske storitve smo zaupali računovodskemu servisu VIRA v Kranju.

Društvo je za člane na voljo 2 krat tedensko in sicer v ponedeljek in sredo od 10. do 12. ure, po potrebi pa tudi izven tega časa.

Organe društva predstavljajo: Skupščina, ki jo tvorijo vsi člani, sedemčlanski Upravni odbor, tričlanski Nadzorni odbor in Disciplinsko razsodišče. Skupščina se sestaja enkrat na leto, Upravni odbor pa po potrebi, toda vsaj štirikrat na leto, Nadzorni odbor vsaj enkrat letno ali po potrebi, disciplinsko razsodišče pa za zdaj ni imelo nobene potrebe po sestajanju.

Društvo CIV Gorenjske svojo dejavnost izvaja v okviru petih posebnih socialnih programov, ki so: Reševanje socialne problematike invalida v njegovem bivanjskem okolju, Preventivna skrb za ohranjanje zdravja invalidov, Pomoč članom pri usposabljanju za čimbolj neodvisno življenje, Športne aktivnosti v funkciji socialnega vključevanja invalida in Vključevanje članov v kulturno življenje v njihovem okolju in širše. Naši programi za delo so v največji možni meri usmerjeni k reševanju socialne problematike, predvsem pa v skrb za človeka, njegovo polno, kvalitetno in človeka vredno življenje. Naše delovanje izhaja iz invalida – posameznika, vrednotenja njegove osebnosti in socialne vloge, predvsem pa s ciljem preprečevanja še večje izključenosti iz vsakdanjega življenja in družbe, v kateri invalid živi. Naš cilj je tudi zagotoviti invalidu dostop do ohranjanja zdravja, izobraževanja, poklicnih in socialnih programov in vseh drugih možnosti, ki so na voljo neinvalidnim osebam.

Gre za že ustaljene programe, katerih vsebino dopolnjujemo glede na potrebe in želje članov. Društvo deluje po različnih metodah dela, bodisi v okolju, kjer člani invalidi bivajo, bodisi na srečanjih članov na sedežu društva ali na srečanjih izven, kjerkoli je možnost, da se člani srečujejo in družijo. Delo poteka preko osebnih stikov, obiskov na domovih, v domovih za ostarele, po telefonu komuniciramo s tistimi, ki v društvo ne prihajajo za-

radi slabega zdravstvenega stanja ali zaradi oddaljenosti in težav s prevozom. Trudimo pa se, da ohranjamo stik prav z vsemi člani. Menimo, da smo tudi v letošnjem letu uresničili vse načrtane naloge saj člani radi obiskujejo naša srečanja in tudi sami izražajo svoje želje po druženju.

Društvo članom omogoča in pomaga pri združevanju sebi enakih, zaradi uveljavljanja skupnih interesov, ki temeljijo na isti vrsti invalidnosti in podobnih težavah in pa pomaga posamezniku pri lažjem vključevanju v družbeno okolje. Člani s pomočjo društva uresničujejo potrebe po identifikaciji s skupino, aktivnem ukvarjanju z lastnim položajem, uveljavljanju pozitivnih stališč do sebe in družbe ter sodelovanju pri oblikovanju, sprejemanju in izvajanju odločitev.

Ker se starostna struktura naših članov spreminja, saj je vsako leto zaradi staranja vse več tistih, ki so naše pomoči potrebni, smo se odločili in tudi uspešno izvedli kar nekaj predavanj na temo **preventivnega delovanja na področju ohranjanja zdravja**. Izvedli smo več delavnic in poskrbeli za kontrolo krvnega tlaka in testiranje prisotnosti holesterola in sladkorja v krvi.

Naše društvo si je že v svojih programskih ciljih za leto 2007 zadalo obširne naloge na področju pomoči tam, kjer so invalidi tovrstne pomoči še posebej potrebni. To je predvsem na področju socialno – zdravstvenega delovanja v smislu preventivnega delovanja oz. tam, kjer je problem že nastopil. Spremljanje tovrstne problematike je mogoče le na terenu, to je tam, kjer invalid biva. Ob obiskih na domu oz. v domovih, kjer invalidi bivajo, želimo ugotavljati dejansko stanje, v katerem invalid živi in na to opozarjamo ustrezne institucije. Člane sedaj obiskujemo vse leto, še posebej če so bolni in še bolj potrebujejo stik z nami.

Reševanje socialne problematike invalida v njegovem bivanjskem okolju je tudi najširše načrtan program. Z neposrednim stikom na domu želimo pomagati predvsem tistim članom, ki skoraj nimajo osebnih stikov z društvom, bodisi zaradi bolezni, starosti ali drugih vzrokov. Namen tega programa je nuditi invalidu prvo pravno pomoč pri reševanju socialnih stisk, posredovati pri ustreznih institucijah, ali pa pomagati invalidu na drug način, tudi s finančno pomočjo. Najbolj ogroženih članov, ki nujno potrebujejo tovrstne obiske večkrat letno, je v našem društvu okrog 30, njihovo število pa žal narašča. Urejamo evidenco stanja, pomaga pa nam tudi upokojena medicinska delavka. Pri izvajanju tega programa igra veliko vlogo socialno zdravstvena komisija in seveda vodstvo društva.

naše vezi kaj dela vaše društvo

Izleti, ki jih organizira društvo so vedno dobro obiskani, saj je druženje izboljša kakovost življenja invalidov.

Druga zelo pomembna naloga društva je **pomoč invalidom pri usposabljanju za čimbolj neodvisno življenje**. S tem programom smo želeli članom pomagati k čimbolj neodvisnemu življenju, saj je odvisnost invalida od zakonca ali družine zelo velika, kar z leti, posebno v dobi staranja nemalokrat povzroča konfliktno situacijo, ki jim niso kos. Vzbuditi želimo lastno ustvarjalnost, tudi s ciljem izboljšanja gmotnega stanja ali le lastnega zadovoljstva nad ustvarjenim. Delavnice, ki smo jih pripravili so bile namenjene invalidom in njihovim družinam, iščemo pa tudi strokovne sodelavce, ki bi te delavnice vodili, kar pa seveda predstavlja dodatno finančno breme za društvo. V delavnicah organiziramo predavanja tako na temo medčloveških odnosov, odnosov do invalidnosti s strani družine in okolice, govorimo pa tudi o zdravem načinu življenja in telesni vadbi za ohranjanje zdravja. Po vsakem predavanju organiziramo pogovore, ki so zelo dobrodošla oblika izmenjavanja izkušenj, tako med člani kot tudi med družinami.

Društvo si prizadeva, da bi čim več naših članov obiskovalo počitniške kapacitete v klimatskih zdraviliščih, ki jih upravlja zveza. Poskrbeli in uredili smo vse potrebno, da imajo vsi člani enake možnosti za dostop do njih. **Preventivna skrb za ohranjanje zdravja invalidov** bo še naprej ena naših najpomembnejših nalog s ciljem preprečevanja nastajanja novih obolenj. Še vedno pa nismo zadovoljni z

rezultati pri uveljavljanju pravice do klimatskega zdravljenja preko javnih institucij. Zaradi prevelikega števila vlog naši člani ne pridejo do tovrstnih oblik zdravljenja, zato bo naša pomoč pri uveljavljanju pravic na tem področju v bodoče še kako potrebna. Nekajkrat smo bili pri posredovanju tudi uspešni, kar vseeno kaže, da se je tovrstnih pomoči še vnaprej treba posluževati.

Zelo pomemben program je **program športnega udejstvovanja invalidov**, predvsem v funkciji socialnega vključevanja. Izvajali smo športne aktivnosti v panogah primernih za invalide našega društva. Naši člani so tekmovali v športnem streljanju z zračno puško, ki je bilo izvedeno na državni ravni, steznem in vrtnem kegljanju in šahu, in to na državni in meddruštveni ravni. Med invalidi pa je zelo priljubljeno pohodništvo, ki se ga udeležujejo v kar velikem številu. Bolj kot rezultat je pomemben cilj tovrstnih aktivnosti, to pa je vzdrževanje duševne in telesne kondicije ter zdravja članov. Pred vsakim tekmovanjem izvajamo priprave, ki prispevajo k fizični kondiciji, pomenijo pa predvsem druženje in preprečevanje izključenosti invalidov.

Pomembno področje našega dela pa je tudi **vključevanje članov v kulturno življenje** tako v njihovem okolju in tudi širše. Ogledali smo si več kulturnih in zgodovinskih znamenitosti v državi. Tovrstnih srečanj se vedno udeleži skoraj polovica

naše vezi kaj dela vaše društvo

vseh članov, kar nas zelo veseli, saj je za nas to tudi priznanje društvu, ki pomeni, da smo delali dobro. Žal so tovrstna srečanja povezana tudi z velikimi finančnimi sredstvi, tako da smo pri organizaciji le teh žal omejeni, in jih lahko organiziramo le z dodatnimi prispevki članov. Ta srečanja invalidom pomenijo zelo veliko, zato si bomo tudi v bodoče prizadevali, da bodo obiskana v največji možni meri.

Pri izvajanju programov društva se poleg predsednika, tajnice in računovodskega servisa, ki opravlja delo na področju financ, v delo vključujejo tudi prostovoljci in tisti člani, ki imajo za tovrstno delo smisel in željo. Naše programe uresničujemo preko treh ločenih komisij, ki vsaka zase sprejmejo letni program in ga glede na obširnost dejavnosti tudi finančno ovrednotijo in izvajajo.

Programi za sledeče leto so načrtani še širše, k sodelovanju pa želimo povabiti čim več strokovno

usposobljenih strokovnjakov, kajti starostna struktura članstva se iz leta v leto spreminja. Člani so vse starejši, kar pomeni, da pogosto ostanejo sami, osamljeni, nemalokrat iztrgani iz svojih družin in premeščeni v domove, kar povzroča nove stiske. To so področja delovanja, kjer je vloga društva še posebej velika, predvsem tam, kjer institucije ne delujejo, delujejo prepočasi ali pa na problem niso bile opozorjene.

V prihodnosti bi si želeli, kljub dejstvu, da se zavedamo problema staranja, privabiti v društvo še več članov, tudi tistih bolj pasivnih, ki se naših srečanj ne udeležujejo. Trudimo se, da noben naš član nebi bil spregledan, osamljen ali imel občutka, da v težkih trenutkih nima nikogar. Za svoje člane smo vedno tu, morda včasih le s toplo besedo, kar je morda včasih bolj pomembno, kot vse drugo.

Alojz Krajnc

DRUŠTVO VOJNIH INVALIDOV PTUJ

Društvo vojnih invalidov Ptuj je bilo ustanovljeno na občnem zboru 15. novembra 1995. Pobudnik ustanovitve je bil Vladimir Rola, ob pomoči Rudi-ja Roglja iz DVI Maribor. Društvo pokriva območje Haloz ter Dravskega in Ptujkega polja vse do meje s Hrvaško. Ptujsko-ormoška regija se z 867.71 prebivalci razprostira na ozemlju 645.857 km². Upravni enoti Ptuj in Ormož imata skupaj 19 občin.

DVI Ptuj ima 156 članov, od tega jih je 18 vojaških vojnih invalidov, 64 mirnodobnih vojnih invalidov, 43 družinskih upravičencev, 27 civilnih invalidov ter 4 člane brez statusa.

DVI Ptuj je po številu članov majhno društvo, zato si poslovne prostore deli z drugimi društvi. Od ustanovitve pa do leta 2005 smo bili najemniki prostorov invalidom težko dostopne pisarne v centru Ptuja. Z nekaj truda pa smo nato pridobili sedanje prostore v Čučkovi ulici, ki so dostopni tako invalidom kot težje gibljivim starejšim ljudem, prostore in stroške pa si delimo z Zvezo borcev in Društvom izgnancev. DVI Ptuj je pred kratkim nekoliko pomladil svoj upravni odbor in komisije, s čimer se je izboljšalo tudi komuniciranje, saj vse več uporabljamo elektronske medije.

Društvo skuša svoje člane vključiti v različne aktivnosti in jim nuditi pomoč v različnih oblikah. V ta namen izvajamo posebne socialne programe, med katerimi naši člani največ koristijo program »Skrb za psihofizično kondicijo vojnih invalidov z

rekreacijo«. V tem programu je najzanimivejša ponudba bližnjih Term Ptuj, kjer člani plavajo, telovadijo na tečajih vodne aerobike, ki se izvaja pod nadzorom fizioterapevta, obiščejo savno in uporabljajo vodne masaže. Nekateri člani, ki so še aktivni športniki, se udeležujejo tudi kolesarskih maratonov, ki potekajo na Ptuj in v okolici.

Programu »Integracije težkih in socialno ogroženih in socialno izključenih vojnih invalidov v kulturno in družbeno življenje društvo« DVI Ptuj pripisuje pomembno vlogo. Mnogi so ovdoveli in živijo sami, zato so pogosto osamljeni. Društvo zato posebno pozornost posveča organizaciji srečanj, izletov in ogledov znamenitosti po Sloveniji, ki jih izkoristimo tudi za izmenjavo mnenj, izkušenj in obujanje spominov. Pomembno vlogo pri organizaciji tega programa ima podpredsednik DVI Ptuj Milivoj Zemljič, ki je odličen animator. Vsakič nam s svojo gledališko skupino pripravi predstavo, ki predstavlja enega izmed zabavnih družabnih dogodkov našega društva. Milivoj Zemljič je tudi tisti, ki ob naših izletih, vedno prevzame vlogo vodiča in nam doživeto predstavi zanimivosti, ki jih o naši deželi morda še nismo vedeli.

V okviru programa »Ohranjanje zdravja vojnih invalidov v naravnih in klimatskih zdraviliščih« poskušamo članom ublažiti težave, ki jih povzročata invalidnost in starost. Žal pa smo zaradi omejenih sredstev sposobni pomagati le štirim članom na leto.

naše vezi kaj dela vaše društvo

Predsednik DVI Ptuj v prostorih majhnega, a aktivnega Društva vojnih invalidov Ptuj.

Pri programu »Individualna pomoč vojnemu invalidu v težkih socialnih in zdravstvenih težavah« si komisija pri reševanju vlog pomaga s Centrom za socialno delo Ptuj. Največ vlog se nanaša na pomoč v zimskih mesecih, in sicer za pomoč pri nakupu kurjave članom z zelo nizkimi prihodki.

Pri svojih aktivnostih sodelujemo z drugimi društvi in organizacijami kot so ZZB in veteranske organizacije.

Delo in programe moramo terminsko usklajevati glede na člane, ki so vezani na opravila na svojih kmetijah in vinogradih, zato pri oblikovanju terminov upoštevamo njihove obveznosti in obveznosti članov, ki so še redno zaposleni.

Glavnino programov, ki smo si jih zadali, smo v času našega delovanja tudi opravili. Vseeno pa kupimo načrte za prihodnost. Prvi tak načrt se bo uresničil 22. septembra 2007, ko bomo skupaj z ZDVIS organizirali »Kvalifikacijsko tekmovanje v lovu rib s plovcem«.

Društvo vojnih invalidov Ptuj ima svoje prostore na Ptuj, na Čučkovi 2. Z nami lahko stopite v stik na

Piran je navdušil tudi ptujske vojne invalide.

telefonski številki 02 771 52 81 ali po elektronski pošti: dvi.ptuj@zemlji.si. Uradne ure društva so ob ponedeljkih, med 9. in 11. uro.

Predsednik društva je Boris Fras, podpredsednik Milivoj Zemljič, tajnica pa Irena Podhostnik. Vabimo vas, da nas obiščete!

Boris Fras

Lz glasbe prihaja čar, ob katerem se morajo upokojiti vse skrbi in vse bolečine srca.

Shakespeare

V naravi ni najti nič lepšega in popolnejšega od glasbe. Ona usmerja človeka v globino njegove duše.

Marij Kogoj

Glasba vodi k notranji ubranosti.

Konfucij

Kdor mnogo govori - ali veliko ve, ali laže.

romunski pregovor

Pametno govoriti je pogosto težko; pametno molčati je še težje.

Bodenstedt

Ne govori zmerom, kar veš, toda zavedaj se, kaj govoriš!

Claudius Caecus

Človek, ki ima mnogo govoriti s seboj, nerad govori z drugimi.

Božidar Knežević

Muka in nesreča je, kadar človek nima dovolj duha, da bi dobro govoril, niti dovolj pameti, da bi molčal.

Bruyere

Govorništvo je umetnost varanja in laskanja.

Michel Montaigne

Neprestano govoriti in ničesar povedati je bila od nekdaj največja odlika govornika.

Platon

Kadar govornikom manjka globine, gredo v širino.

Montesquieu

Ni je iskrenejše ljubezni, kot je ljubezen do jedi.

Shaw

Odkritje nove jedi pomeni za ljudi več kot odkritje nove zvezde.

Brillat-Savarin

ZAGNANOST, VOLJA IN ZNANJE VODITA V IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI ŽIVLJENJA INVALIDOV

V zahvalo in vzpodbudo našim prostovoljcem.

Nagrada za prostovoljno delo, ki ga izvajajo člani in prijatelji društev CIV, je jamstvo za ustrezno zaščito naših članov. Seveda pa je ta nagrada le del nezanemarljivih sestavin prostovoljnega dela naših članov.

Na osnovi te trditve v društvih CIV od prostovoljcev utemeljeno zahtevamo sodelovanje v okviru strokovnega mentorstva, udeležbe pri ustreznem usposabljanju, spoštovanje etičnih načel in zadovoljevanje določenih meril kakovosti prostovoljnega dela, ki ga opravljajo.

To še posebej velja za delovanje na področju socialno-zdravstvenega varstva našega članstva in v okviru vzgoje in izobraževanja naših prostovoljcev, članov in prijateljev društev CIV, za kar že dolgo vrsto let, ob razumevanju družbe za našo življenjsko problematiko, pridobivamo sredstva iz različnih javnih virov.

Nagrada za prostovoljno delo ne sme biti edina sestavina jamstva kakovosti storitev, ki jo ponujajo društva CIV kot statutarno opredeljeni organizatorji prostovoljnega dela. Kar pomnim, upoštevamo, in če je potrebno organiziramo še druge sestavine, ki so enako ali morda še bolj pomembne za prostovoljno delo, zadevajo pa še druge sestavine organizacije dela v društvih CIV.

Organizacijske sestavine prostovoljnega dela v društvih CIV so:

- Spособnost društev, da v okvirih sprejetih in objavljenih programov svojih storitev, ki jih izvajajo s pomočjo svojih članov in prijateljev društev, tem ponudijo ustrezne pogoje za njihovo osebnostno, duhovno in profesionalno rast.
- Spособnost društev, da ustvarijo ustrezne pogoje, znotraj katerih prostovoljci, člani in prijatelji društev, lahko zadovoljujejo svoje osebne potrebe (altruistični motivi, potreba po sprejemanju, po uveljavljanju, po ljubezni, po ustvarjalnosti, po moči, ipd.).
- Spособnost društev, da ustvarijo pogoje za ustrezno statusno in statutarno opredeljeno uveljavljanje svojih prostovoljcev, članov in prijateljev društev (v družbi, v politiki, v družabnem in duhovnem življenju).

Če želimo nadaljevati z zagotavljanjem kakovostno in strokovno utemeljenih storitev društev CIV in s

tem dolgoročno tudi z nadaljnjim obstojem društev CIV, prostovoljno delo naših članov in prijateljev ne sme biti grajeno na izključni zahtevi po odrekanju in žrtvovanju v imenu višjih ciljev. To dejstvo je posebej pomembno na področju varovanja in promocije socialno-zdravstvenega stanja članov društev CIV.

Vztrajati moramo pri društvenem in družbenem ravnovesju med **dajanjem** (prostovoljno delo) in **sprejemanjem** (kar naši prostovoljci, člani in prijatelji društev CIV dobijo na osebni, materialni, psihološki, duhovni in družbeni ravni).

Če bodo društva CIV, kot organizatorji prostovoljnega dela naših prostovoljcev, članov in prijateljev društev CIV, ravnala na ta način, bomo delovali vzgojno in preventivno tudi v odnosu do naših prostovoljcev, naših članov in prijateljev društev ter si tako zagotovili široko kadrovsko osnovo, kar niti približno ni lahko delo, za programe in storitve, ki jih kratko- ali dolgoročno načrtujemo za člane naših društev CIV.

Prostovoljstvo v naših društvih predstavlja močan temelj za strokovno, duhovno, osebnostno in družbeno priznano delovanje društev CIV.

Zdravko Zore

Vabilo na srečanje

Društvo vojnih invalidov Ptuj vabi vse člane društva na srečanje z ogledom znamenitosti, ki bo 11.10.2007. Zbrali se bomo ob 7. uri na železniški postaji Ptuj in nato z udobnim avtobusom odpotovali na ogled Kumrovca, Olimja in Jelenovega grebena. Prijave sprejemamo do 6.10.2007.

SPOMIN NA PARTIZANSKO ZDRAVSTVO ŽIVI DALJE

Območno združenje Zveze borcev Idrija-Cerkno in Društvo vojnih invalidov severnoprimske sta tudi letos pripravila srečanje ranjencev in osebja slovenske vojaške partizanske bolnišnice Pavla. Hudo polje pri Mrzli rupi na obronku Trnovskega gozda je bilo tako ponovno prizorišče spomina na izjemne čase partizanske sanitete in humanosti, zaradi česar se je delovanje obeh partizanskih bolnišnic na primorskem, »Frnje« in »Pavle«, z zlatimi črkami zapisalo v zgodovino slovenskega narodnoosvobodilnega boja in našlo tudi pomembno mesto v širšem pojmovanju in vrednotenju največje morije v zgodovini človeštva doslej.

Mlajšim je treba razložiti, kako je bilo, da se požrtvovalnost partizanske sanitete ne pozabi.

Na Hudem polju se zbralo veliko udeležencev predvsem iz Primorske pa tudi drugih krajev Slovenije in zamejstva. Zbrane je z obvezo in obljubo, da bo družba storila vse za ohranitev spomina na legendarne čase slovenske partizanske sanitete na območju idrijsko cerkljanskega, pozdravil župan idrijske občine Bojan Sever. Na to, da nekateri želijo razvrednotiti pomen odpora proti fašizmu in nacizmu in s tem zmanjšati pomen partizanskega boja, je med drugim dejal Albano Deluca, predstavnik italijanskih partizanov, ki redno prihaja na Hudo polje, saj se je med vojno kot ranjenec tudi zdravil v SVPB Pavla. Poudaril je, da se je treba temu odločno zoperstaviti. Slavnostni govornik Štefan Cigoj, ki je član komisije za mednarodno sodelovanje pri ZZB Slovenije, se je v svojem nagovoru spomnil najpomembnejših in odločilnih trenutkov delovanja bolnišnice Pavla, njenega pomena za uspešnost narodnoosvobodilnega boja na Primorskem in izjemnih humanih dejanj, ki jim skorajda ni primere. Ostro je obsodil vse pogostejše poskuse nekaterih, da bi, kot je dejal, spremenili zgodovinska dejstva in izenačili tiste, ki so se uprli in zoperstavili okupatorju s tistimi, ki so z okupatorjem sodelovali.

Vsako leto udeležence s svojimi spomini na delovanje bolnišnice Pavla in toplimi pozdravi razveseli dr. Ivan Cibic - Mirko. Veseli smo ga še posebej zadnja leta, ko se dr. Pavla Jerina Lah srečanj na Hudem polju ne more več udeleževati. Vrednote polpretekle zgodovine in dejanja, ki so jo zarisala, bodo ostala del našega skupnega spomina, pa je v zaključnem govoru dejal predsednik ZZB Idrija Cerkno in predsednik Kluba prijateljev SVPB Pavla in Franja, Gabriel Kašca. Klub ima že blizu ti-

soč članov, najpomembneje pa je, da je med njimi veliko mladih, ki grozot druge svetovne vojne niso izkusili.

Gabriel Kašca

Tokrat vam zaradi dopustov nismo uspeli pripraviti križanke. Spet jo boste lahko reševali v decembrski številki.

Med praviimi rešitvami križanke iz prejšnje številke smo izžrebali tri nagrajence, ki prejmejo knjižne nagrade.

nagrada:

**Janez RIGLER, Bloška polica 3,
1384 Grahovo**

nagrada:

**Ivan DOMANJKO, Franja malgaja 13,
3230 Šentjur**

nagrada:

**Marija ANTOLIN, Štefana Kovača 42,
9233 Odranci**

Nagrajencem čestitamo.

Nagrade bodo prejeli po pošti.
Rešitev križanke iz prejšnje številke:
PATRIOTIZEM

CIVILNI INVALIDI NA RADIU PTUJ

V sklopu rednih mesečnih oddaj za invalide na Radiu Ptuj, ki jih pod naslovom *Za ljudi odprtih src* vodi Borut Pogačnik, je v oddaji na temo Položaj civilnih invalidov vojn v Sloveniji tukaj in zdaj, sodeloval predsednik zveze Franc Donko.

Predsednik zveze Franc Donko in avtor oddaje *Za ljudi odprtih src* Borut Pogačnik pred mikrofonom Radia Ptuj.

Donko je opisal vzroke za svojo invalidnost in predstavil svojo življenjsko pot. Poslušalcem je predstavil zgodovino ZDVIS in orisal njen sedanj položaj. Odziv poslušalcev, ki so se oglašali med oddajo, je bil zelo pozitiven. Radio Ptuj ima do in-

validske problematike zelo pozitiven pristop, saj invalidom omogoča, da v okviru mesečnih oddaj sami spregovorijo o sebi, svojih izkušnjah in o organizacijah.

Tovrstne oddaje so tudi dobra oblika osveščanja javnosti na področju Štajerske, kar je potrdila tudi urednica radia Ptuj Marija Slodnjak, ki vedno osebno pozdravi goste oddaj in z njimi poklepetata. Predsednik ZDVIS Franc Donko in tajnik Zveze Nataša Kogoj sta v oddaji sodelovala že junija leta 2003. Civilni invalidi tudi sicer radi sodelujejo v Pogačnikovih oddajah, saj so že poldrugo desetletje stalnica v slovenskem medijskem prostoru.

Tanja Kac

KOROŠCI PRI SPOMENIKU BORCEM NA POHORJU

Člani društva vojnih invalidov za Koroško smo se 23. avgusta 2007 srečali na Kopah na Pohorju. Dogodka se je udeležilo 55 članov. V Izvršnem odboru društva smo si srečanje zamislili kot kombinacijo izleta, spominske slovesnosti in športno-rekreativne dejavnosti. Zbrali smo se v Slovenj Gradcu in od tam z avtobusom krenili proti Partizanskemu domu na Pohorju, kjer smo imeli prvi cilj. Želeli smo si sicer ogledati tudi Pavčkove bolnišnice, a dostop z avtobusom zaradi slabe ceste, da ni bil mogoč.

Ker je bilo vreme precej hladno in vlažno, smo se kar hitro peš odpravili proti spomeniku borcem NOB, kjer nam je Stane Butolen s pripovedovanjem obudil spomine na dogodke, ki so se zgodili na tem območju. Po minuti molka za padle borce je delegacija položila venec.

Najpogumnejši so se peš odpravili proti dobro uro hoje oddaljenemu Grmovškovega domu, ostali pa smo pot nadaljevali z avtobusom. zaradi močnega dežja, smo morali zavetje poiskati kar v domu, kjer smo organizirali tekmovanje v namiznem kegljanju. Zmagala je Verica Đorđević, drugo mesto je zasedel Zvone Orešnik, tretja pa je bila Erna Komar.

Po odličnem kosilu je sledila podelitev skromnih nagrad in pozno popoldne odhod proti domu.

Bojan Černjak

Mokro in hladno vreme Korošcev ni odvrnilo od izleta. Tako so se poklonili padlim na Pohorju.

VESELO SREČANJE NA MAŠUNU

Ideja, da bi srečanje članov Društva civilnih invalidov vojn Primorske organizirali na eni izmed znanih izletniških in zgodovinskih točk na Primorskem, je zorela že nekaj let. Tako smo letos, 12. julija, ob pomoči naših članov iz ilirsko-bistriškega območja, organizirali srečanje na zelo znanem Mašunu nad Ilirsko Bistrico, v bližini Snežnika.

Vse člane smo pisno seznanili s programom srečanja. Udeležba je bila presegla pričakovanja, saj se je srečanja udeležilo več kot 130 članov iz vseh primorskih občin.

Po prihodu na gozdni Mašun, ki je tudi pomembna partizanska točka, smo se okrepčali, nato pa je predsednik društva Ciril Habe predstavil potek srečanja. Uvodoma je člane seznanil s potekom priprave Pobude za oceno določb Zakona o usklajevanju socialnih transferjev z Ustavo Republike Slovenije, podrobnejšo obrazložitev pa je podal predsednik Komisije za varstvo pravic Viktor Šavle. Povedal je, da se gradivo pripravlja v okviru ZDCIV Slovenije in v prizadevanju po koordinaciji tudi z drugimi zvezami.

V nadaljevanju srečanja je predsednik društva predstavil pomen in cilje, ki jim sledi Evropski invalidski forum (EDF), ki je naša skupna invalidska organizacija na ravni Evropske unije, pri zbiranju milijona podpisov. Akcija poteka v vseh članicah EU in ko bo zbranih milijon podpisov, jih bo EDF predložil Evropskemu parlamentu, skupaj z gradivom, v katerem je zapisano, da se invalidi:

- zavzemamo za Evropsko unijo, v kateri so pravice invalidov zaščitene z učinkovito zakonodajo, ki nasprotuje vsem oblikam diskriminacije in zagotavlja polno vključenost več kot 50 milijonov invalidov v Evropsko družbo.

Hkrati zbira podpise tudi Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije, v katerem smo združeni invalidi na vseh nivojih družbe, ki se zavzemamo za uresničevanje načela NIČ O INVALIDIH BREZ INVALIDOV. V Sloveniji je akcija zbiranja podpisov stekla prejšnji mesec, vanjo pa se je aktivno vključilo tudi naše društvo.

Večina članov je nato krenila na pohod po gozdni učni poti, ki ga je vodila pod Dora Kalčič iz Ilirske Bistrice. Predstavila nam je rast-

linske, drevesne, živalske in druge značilnosti tega predela Snežniškega območja in nas spomnila tudi na njegovo zgodovino. Pot nas je peljala tudi mimo prehodnega medvedjega brloga.

Navdušeni in polni novih spoznanj smo se vrnili na izhodiščni položaj, kjer nas je naša članica Vera Kenda iz Spodnje Idrije presenetila z izredno lepim darilom za društvo, »klekljano vrtnico« v okvirju, ki predstavlja simbol Nove Gorice. Predsednik in tajnik društva sta darilo z veseljem sprejela in se Veri tudi v imenu vseh članov društva iskreno zahvalila.

Nato se je pričel drugi del srečanja s piknikom. Ob prijazni postrežbi osebja gostinskega lokala in lepih zvokih harmonike smo tudi zaplesali. Čeprav je poletni dan daljši, je bil za nas kljub temu prekratek. Z avtobusi in osebnimi vozili smo se po lepem druženju vrnili na domove. Marsikdo je pri sebi sklenil, da se bo na to lepo območje še vrnil.

Ciril Habe

Darilo, ki ga je društvu v spomin podarila članica iz Spodnje Idrije.

POMURCI V BELI KRAJINI

V zgodnjem četrtekovem jutru, 6. septembra, je posebni avtobus odpeljal iz prekmurske prestolnice preko Mure, Drave, Savinje in Save proti Dolenjski, ter še naprej preko prevala Vahta na Gorjancih v Belo krajino. Bilo nas je 39, pa še vodička Jasmina iz Maribora in šofer Štefan, v Semiču pa se nam je pridružil še belokranjski harmonikar Damjan.

Prvi postanek smo sicer zaradi natakovanja in odtakanja naredili kar ob avtocesti na Štajerskem in v Tepanju, za dlje časa pa se je avtobus ustavil nekaj po deveti uri na parkirišču v središču starega dela Metlike, kjer smo si ogledali muzej slovenskega gasilstva. Sledil je obisk Treh far (troje cerkva, ki so zgrajene kar na »enem kupu«). Po ogledu smo nadaljevali pot proti Semiču, kjer nas je čakal Samo Malnarič iz znane belokranjske vinogradniške družine. Pospremil nas je v vinsko klet, kjer so na pogrtnjenem sodu že čakale dobrote (belokranjska pogača, sir, kozarci petih vrst vina). Za srce in dušo so zazvenele napitnice in slovenske ljudske pesmi ob spremljavi belokranjskega harmonikarja Damjana Zoriča.

Sledil je odhod proti Črnomlju. V kraju Lokve smo se ustavili ob spomeniku slavnemu slovenskemu

partizanskemu poveljniku Francu Rozmanu - Stanketu. Sledil je poklon spominu padlega junaka, nato pa še poklon spominu 1250 belokranjskih žrtev 2. svetovne vojne na Gričku nad Črnomljem. Prekmurski izletniki smo se nato odpeljali v Kanižarico, do gostišča Štajdohar, kjer je sledilo kosilo, po obilnem obroku pa še petje ob zvokih harmonike. Nekateri so se tudi zavrteli na plesišču.

Vse prehitro je mineval čas in treba se je bilo odločiti za povratek domov. Na poti iz Kanižarice proti Gorjancem smo v Semiču obiskali čebelarja Jožeta Severja, ki nas je seznanil z zgodovino slovenskega čebelarstva, čebelarstva v Beli krajini. Sam se s čebelami ukvarja že pol stoletja. Sledila je pokušina petih vrst medu, medenega žganja in medice.

Na povratku je sledil postanek še v Tepanju zaradi znamenitih krofov, brez katerih skoraj ne upamo priti domov, ko se po kakršnihkoli opravkih izven Prekmurja. Tudi tokrat je bilo tako in z odličnimi spomini na Belo krajino smo se pozno zvečer vrnili v »domače hrame«.

Filip Matko

Prekmurci v vinski kleti.

BOREC IN BOLNIČARKA - SREČANJE PO 64. LETIH

»Živeti je lepo, če se sprijazniš z vsem, kar ti je bilo v življenju naloženo. Ko pa na stara leta odložiš vse težave in skrbi, se vsakega dne spet veseliš, pa čeprav z denarnico komajda preživiš.« Te vrstice mi je zaupal Ciril Vehovec – Drago, član DVI Domžale.

Povedal mi je, da je bil njihov dom za partizane odprt že leta 1942, ko se je boju za svobodo priključil prvi izmed bratov Vehovec. Še štirje so v partizane odšli leta 1943, ko so družino preselili. Menda so bili edina družina, ki je imela kar 5 bratov med partizani. Ciril je bil v več enotah, med drugim je spremljal tudi partizanskega komandanta Staneta. Po njegovi smrti so vseh 12 spremljevalcev razporedili po drugih enotah in Ciril je postal del zaščitnega bataljona prve čete, ki je delovala v Beli in Suhi krajini. Tu je spoznal bolničarko Zlatko. Oktobra 1944 so Nemci in belogardisti napadli partizane. Vnel se je hud boj. Cirila je zadel rafal brzostrelke in ga hudo ranil. Soborci so ga odnesli na obzidje neke cerkve, kjer je ležal skoraj pet ur. Nato so ga naložili na vejevje in ga prenesli do Podhoste, kjer so ga operirali. Ko se je zbudil, je ob njem bdela bolničarka Zlatka. Naložili so ga na voz in ga prepeljali v bolnišnico Male Lašče v Kočevskem Rogu. Okreval je, a ostal 70-odstotni vojni invalid.

Borec Ciril in bolničarka Zlatka sta se ponovno srečala po 64. letih.

Zlatke ni srečal vse do junija 2007, ko so se vojni invalidi Slovenije zbrali v Mariboru. Minilo je kar 64. let, srečanje pa je bilo veselo in polno obujanja spominov. Ciril je dejal, da bo bolničarko Zlatko, ki je pravzaprav ime Marija Grandovec, zagotovo obiskal v Mariboru.

Jože Novak

SPOMINI NA NEPOZABNEGA PRIJATELJA

Nemški okupator je leta 1941 začel nasilno mobilizacijo v nemško vojsko. Slovenske fante so pošiljali na vzhodna in zahodna bojišča. Med mobiliziranimi je bil tudi moj dober prijatelj Franci Horjak in moj starejši brat Franc Gradišnik. Oba je doletela podobna usoda.

Franci me je obiskoval že pred vojno, saj sva bila oba glasbenika, Franci pa je bil tudi odličen pevec. Zpomnil sem si eno njegovih pesmi in še zdaj jo rad zaigram, kadar se spomnim na svojega iskrenega prijatelja Francija.

Bil je vedno vesel in vsak, ki ga je poznal, ga je cenil, še posebej njegovo dobro voljo in razigranost. Čeprav nekaj let starejši od mene, sem ga imel za svojega najboljšega prijatelja in vedno sem se razveselil, ko me je obiskal in sva skupaj zaigrala kakšno lepo melodijo. Tudi pred vpoklicem v nemško vojsko me je obiskal, a bil je zadržan in čeprav je zaigral na harmoniko, se mi je zdelo, da ta ni zvenela tako veselo kot nekoč.

Po vojni sem izvedel, da so Francija jeseni leta 1943. leta ujeli zavezniki. Skupaj z Antonom Verdinekom, ki je bil prav tako mobiliziran, sta se odločila za možnost, da kot prostovoljca odideta v partizane. Zavezniki so ujetnikom namreč dali možnost, da se pridružijo osvobodilnemu boju ali pa v ujetništvu počakajo konec vojne. Opremljena s popolno bojno opremo in v novih uniformah sta z ladjo priplula v Bari in nato decembra leta 1943 v Dubrovnik. Tam so ju sprejeli partizani in ju razporedili v 14. divizijo, ki se je podala na pohod v Slovenijo. Na pohodu so trpeli sneg, mraz in lakoto. Franci je bil februarja leta 1944 hudo ranjen. Domačini iz Kozjaka pri Sv. Joštu so ga skrili na skedenj. Okupatorji so med iskanjem hudo mučili domačine, da so se ti zlomili in povedali za njegovo skrivališče. Francija so grobo zasliševali, nato pa vrgli pred hlev na gnojišče in ga ustrelili.

Tako se je končalo življenje plemenitega prijatelja in borca za svobodo Francija Horjaka.

Janez Gradišnik

PROGRAM ŠPORTNE REKREACIJE CIVILNIH INVALIDOV VOJN SLOVENIJE

Šest medobčinskih društev civilnih invalidov vojn skozi programe športne rekreacije omogoča predvsem rekreativno vadbo prilagojeno stopnji invalidnosti in starosti posameznega člana. Na ravni zveze organiziramo športne igre CIV, kjer se družimo in primerjamo trenutne sposobnosti v posamezni športni panogi.

Program omogoča invalidnosti primerno rekreacijo in tekmovalni zanos. Tako se povečuje zadovoljstvo posameznikov v vsakdanjem življenju, s tem pa se ohranja njihovo psiho-somatsko in zdravstveno stanje, kar posledično pomeni zmanjšanje potreb po podpornih službah državne in lokalne ravni.

I. REZULTATI ŠPORTNIH IGER CIV v letu 2007

a) 13. ŠPORTNE IGRE CIV V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO

Slovenska Bistrica, 5. aprila 2007

Izvajalec: Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojn Maribor

Sodelovalo je 21 članov iz šestih društev CIV.

REZULTATI EKIPNO:

1. DCIVS Ljubljana (Miklavič, Miklič, Brežan)	1021 krogov
2. DCIV Primorske (Benčič, Komel, Štanta)	854 krogov
3. DCIV Gorenjske (Lukman, Kranjc, Čerin)	822 krogov

REZULTATI POSAMEZNO:

1. Marko Brežan (DCIVS Ljubljana)	347 krogov
2. Jožef Miklavič (DCIVS Ljubljana)	344 krogov
3. Zmago Miklič (DCIVS Ljubljana)	330 krogov

REZULTATI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU VSEH INVALIDOV

Kategorija SH2:

SH 1:	8. mesto: Ivan Jazbec	315 krogov
SH 2:	4. mesto: Marko Brežan	344 krogov
	6. mesto: Zmago Miklič	340 krogov

b) 13. ŠPORTNE IGRE CIV V KEGLJANJU NA AVTOMATSKEM KEGLJIŠČU

Celje, 28. marca 2007

Izvajalec: Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojn Celje

Sodelovalo je 18 članov iz šestih društev CIV.

REZULTATI POSAMEZNO (120 metov):

1. Ivan Švelc (DCIVS Ljubljana)	520 kegljev (večkrat podrl 9 kegljev)
2. Ivan Čerin (DCIV Gorenjske)	520 kegljev
3. Alojz Doler (MDCIV Celje)	469 kegljev

Slabovidni (120 metov samo v polno):

1. Ciril Podjed (DCIV Gorenjske)	668 kegljev
2. Jakob Furlan (MDCIV Novo mesto)	545 kegljev

Slepi (120 metov samo v polno):

1. Franc Perovič (DCIV Primorske)	380 kegljev
-----------------------------------	-------------

REZULTATI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU VSEH INVALIDOV

Kategorija K 4

2. mesto: Ivan Švelc	477 kegljev
3. mesto: Ivan Čerin	466 kegljev

Kategorija slabovidni:

8. mesto: Ciril Podjed	658 kegljev
------------------------	-------------

naše vezi šport

c) 11. ŠPORTNE IGRE CIV V BALINANJU - DVOJKE

Ljubljana, 31. maj 2007

Izvajalec: Društvo civilnih invalidov vojn Slovenije Ljubljana
Sodelovalo je 16 članov zbranih v osem ekip iz treh 3 društev CIV.

REZULTATI:

Finale: DCIV Ljubljana 3 : DCIV Primorske 15 : 4

Mali finale: DCIV Ljubljana 2 : DCIV Ljubljana 1 13 : 6

Vrstni red:

1. DCIVS Ljubljana 3 (Mirko Žibert, Miloš Lavrenčič)
2. DCIV Primorske 1 (Bojan Pahor, Oskar Kerševan)
3. DCIVS Ljubljana 2 (Marjan Šuštar, Marko Brežan)

REZULTATI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU VSEH INVALIDOV

Ekipa ZDCIV Slovenije: B. Pahor, O. Kerševan, R. Vitez, P. Frančeškin, I. Švelc, M. Brežan

Ekipa je zasedla 4. mesto.

č) 14. ŠPORTNE IGRE CIV V VRTNEM KEGLJANJU

Tribuče, 13. junij 2007

Izvajalec: Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojn Novo mesto
Sodelovalo je 45 članov iz šestih društev CIV.

REZULTATI EKIPNO:

1. MDCIVS Maribor (Peršak, Donko, Marečič, Pasterk)	216 kegljev
2. DCIV Primorske (Korda, Gerbec, Perovič, Ban)	202 keglja
3. MDCIV Celje (Videmšek, Vodovnik, Veseljak, Maček)	202 keglja

REZULTATI POSAMEZNO:

»A« skupina – slepi člani

1. Franc Donko (MDCIV Maribor)	58 kegljev
2. Podlesnik Darinka (DCIV Gorenjske)	52 kegljev
3. Videmšek Adolf (MDCIV Celje)	51 kegljev

»B« skupina – ostali člani

1. Leo Peršak (MDCIV Maribor)	67 kegljev
2. Milan Maček (MDCIV Celje)	55 kegljev
3. Marko Brežan (DCIVS Ljubljana)	52 kegljev

Marko Brežan

Tekmovanje je bilo napeto.

Čeprav je važno sodelovati in ne zmagati, je lepo dobiti medaljo in pokal.

Ponosni pejemniki medalj in priznanj.

ŠPORTNO SREČANJE V POČASTITEV DNEVA BORCEV

V počastitev 7. julija, Dneva borcev, je Društvo vojnih invalidov severnoprimske organiziralo 5. tradicionalno tekmovanje v streljanju z zračno puško. Tekmovanje je potekalo v zaklonišču, udeležilo pa se ga je 11 ekip iz Slovenije.

Udeležence je pozdravil predsednik DVI severnoprimske Franc Anderlič, Drago Kosmač, pobudnik tekmovanja pa je opisal njegov pomen. Tekmovalcem sta zaželela mirno roko in kanček športne sreče.

Na strelišču nas je sprejel Mario Clemente, predsednik strelskega društva Panovec. Sodniška troj-

ka v sestavi: glavni sodnik Mario Clemente in pomočnika Milivoj Merljak in Sergej Kogoj je poskrbela da je tekmovanje potekalo po predpisih.

Tekmovanju je sledilo družabno srečanje s prijetnim druženjem, razglasitvijo rezultatov in podelitvijo pokalov. Razšli smo se v popoldanskih urah, z željo, da se prihodnje leto spet udeležimo tega tradicionalnega tekmovanja in da bi nas bilo takrat še več. Od 15-ih društev vojaških invalidov so nas namreč s svojo udeležbo počastila le štiri.

Franc Anderlič

REZULTATI:

EKIPNO:

1. DVI Zasavje I	453 krogov
2. DCIV Primorske.	451 krogov
3. Policijska postaja Nova Gorica	440 krogov

POSAMEZNIKI:

1. Kaligaro Ivan	DVI Zasavje I	66 (80-86) krogov
2. Žnidaršič Grozdan	OB ZD ZB	66 (84-82) krogov
3. Tahirovič Zvone	DVI Zasavje I	65 krogov

Tekmovalci so skrbno spremljali rezultate tekmovanja.

RAZPORED KORIŠČENJA ZDRAVILIŠKIH KAPACITET ZA CIVILNE INVALIDE VOJN SLOVENIJE

TERMINSKA RAZPOREDITEV – IV. tromesečje

OKTOBER - DECEMBER 2007

TERME ČATEŽ

ENOTA – TERMIN	ČATEŽ 182	ČATEŽ 61 P
01.10. - 11.10. Oktober	DCIV Novo mesto	DCIV Primorske
11.10. - 21.10. Oktober	DCIV Celje	DCIV Ljubljana
21.10. - 31.10. Oktober	DCIV Maribor	DCIV Gorenjske
01.11. - 11.11. November	DCIV Ljubljana	DCIV Primorske
11.11. - 21.11. November	DCIV Primorske	DCIV Ljubljana
21.11. - 01.12. Nov./ Dec.	DCIV Novo mesto	DCIV Celje
01.12. - 11.12. December	DCIV Gorenjske	DCIV Maribor
11.12. - 21.12. December	DCIV Ljubljana	DCIV Novo mesto
21.12. - 31.12. December	DCIV Primorske	DCIV Ljubljana

MORAVSKE TOPLICE – PREKMURSKA VAS

MESEC - TERMIN	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
01. – 11.	DCIV Ljubljana	DCIV Novo mesto	DCIV Novo mesto
11. – 21.	DCIV Primorske	DCIV Gorenjske	DCIV Primorske
21.- 31.	DCIV Celje	DCIV Maribor	DCIV Ljubljana

Obvestila:

- Enoto 61 P v Termah Čatež lahko od januarja 2007 uporabljajo 4 osebe (član in trije družinski člani, ne glede na starost).
- Po sklepu UO ZDCIVS in Skupščine ZDCIVS, sta enoti štev. 19 in 20 v Termah Čatež dani v uporabo MD CIV Novo mesto.

Za možnost koriščenja omenjenih enot, se obrnite neposredno na MD CIV Novo mesto.